

ELKEM CARBON AS AVD CARBON
Postboks 8040 Vågsbygd
4675 Kristiansand S

Oslo, 2.12.2024

Deres ref.:
Cathrine Blichfeldt

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/2277
2024.0036.miljodir

Saksbehandler:
Christian Iversen

Rapport etter tilsyn 19. juni 2024

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos ELKEM CARBON AS AVD CARBON (virksomhetsnummer: 973095390).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomhetens måleprogram for utslipp til vann har enkelte mangler
- Avvik 2: Virksomhetens avfallshåndtering er mangelfull
- Avvik 3: Virksomhetens risikovurderinger knyttet til ekstremvær er mangelfull

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

ELKEM CARBON AS AVD CARBON må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 20. januar 2025.

Dere må betale gebyr

ELKEM CARBON AS AVD CARBON må betale et gebyr på 38 900 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Christian Iversen. Merk svaret med saksnummer 2022/2277 og tilsynsnummer 2024.0036.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomhetens måleprogram for utslipp til vann har enkelte mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven vilkår om Utslippskontroll og rapportering til Miljødirektoratet

Beskrivelse av krav

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 11.1), gjennomføringen av utslippskontrollen – herunder alle komponentene som er omfattet av rapporteringsplikten (punkt 11.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 11.3).

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert og inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll (punkt 11.4).

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Elkem Carbon har et overordnet program for utslippskontroll (måleprogram) i form av en excel-fil med henvisning til underlagsdokumenter der det er relevant. Under tilsynet ønsket vi å se på utslippskontrollen for PAH-renseanlegget som ble satt i drift 2022. Virksomheten kunne ikke finne igjen filen med det oppdaterte overordnede måleprogrammet hvor PAH-renseanlegget var beskrevet, så det ble oversendt Miljødirektoratet i etterkant av tilsynet.

Det tilsendte måleprogrammet inneholder ingen begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens) og heller ingen redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning). Etter at vi fikk tilsendt det overordnede måleprogrammet har vi spurt virksomheten om det foreligger noen underlagsdokumenter for PAH-renseanlegget, uten å ha fått noen tilbakemelding.

Under tilsynet ble virksomhetens prosedyre for prøvetaking av overflatevann gjennomgått (Carbon 12.3.5 PAH-utslipp via overflatevannet, dokument id: 19232 – versjon 4). Formålet med prosedyren er å ivareta prøvetakingen av PAH-holdig utslipp via overvann til sjø. Prosedyren manglet beskrivelse av prøvetakingstidspunkt og frekvens for å oppnå representative prøver.

Avvik 2: Virksomhetens avfallshåndtering er mangelfull

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- avfallsforskriften § 11-5

Beskrivelse av krav

Alle som oppbevarer farlig avfall skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under befaring på lageret for farlig avfall ble det observert noen rustne malingspenn og dunker med ukjent innhold som var plassert utenfor døråpningen til kontaineren hvor avfallet skal oppbevares. Kontaineren som er låst benyttes av flere virksomheter på området, men Elkem Carbon er ansvarlig for kontaineren og bestiller henting av det farlige avfallet ved behov.

Malingspenn og dunker med ukjent innhold utenfor lager for farlig avfall

Avvik 3: Virksomhetens risikovurderinger knyttet til ekstremvær er mangelfull

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 6
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven vilkår om forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

Beskrivelse av krav

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Elkem Carbon har gjort en flomvurdering av Fiskåvannet med fokus på varsling for å forhindre skade på mennesker, men de har ikke vurdert hvordan ekstremvær kan påvirke akutt forurensning av vann, grunn og luft fra eget anlegg.

Ved en slik gjennomgang er det vesentlig å benytte siste oppdaterte kunnskap og kartmateriell for temaene flom, skred, havnivå mm. Informasjon om klimaendringer finnes på nettstedene til NVE, Statens Kartverket, Meteorologisk institutt og Miljødirektoratet.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at ELKEM CARBON AS AVD CARBON må betale et gebyr på 38 900 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 19. juni 2024 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av ELKEM CARBON AS AVD CARBON sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Christian Iversen
- Grunde Pellerud

Kontaktperson hos ELKEM CARBON AS AVD CARBON

- Cathrine Blichfeldt

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Måleprogram
- Produsentansvar avfall
- Klimatilpasning

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Utslippsmålinger fra anlegget
- Prosedyre for prøvetaking av overflatevann
- Avviksmeldinger knyttet til naboklager
- Risikovurdering med hensyn på flom fra Fiskåvannet

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Henning Gøhtesen
seksjonsleder

Christian Iversen
tilsynsleder

Kopi til:

- Kristiansand kommune
- Statsforvalteren i Agder